

IMERIJOS NAGAI – VIRŠ BALTIJOS VALSTYBIŲ

Dr. Jonas Jasaitis

**Imperijos taikinyje –
Baltijos valstybių
nepriklausomybė**

Gerokai keista, kad mūsų spaudoje iki šiol apsiribojama tik atskirų faktelių apie naujus Rusijos išpuolius prieš Baltijos valstybes išvardijimu. Iš jų gana nelengva susigaudyti, kas iš tikrųjų vyksta, kokios tų įvykių priežastys, ko siekia imperijos atkūrimo šalininkai. Nemažos įtakos turi ir "tradicinis lietuviškas" nerangumas: atseit, Lietuvos dar nepuola – "kažkas vyksta" tik Latvijoje. Iš tikrųjų, šiuo metu Rusijos oficialūs pareigūnai netgi žarsto pagyrimus Lietuvai: ji rodanti didelę pagarbą "tautinėms mažumoms", gerai sutvarkė pilietybės įstatymus, nesvarsto Karaliaučiaus krašto priklausomybės ir t.t. Lietuva netgi vadinama "savotišku tiltu", galinčiu tarpininkauti, "sureguliuojant Rusijos ir kitų dviejų Baltijos valstybių santykius".

**Pavojingos manipuliacijos
sąvokomis,**

Įvairūs kaltinimai Baltijos valstybėms iš Kremliaus sklinda nuo pat jų nepriklausomybės atkūrimo. Pagrindinis "arkliukas" – tariamieji rusiškai kalbančių asmenų, gyvenančių Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, teisių pažeidimai. Be abejo, grėsmingiausia padėtis yra Latvijoje, kurioje Maskva priskaičiuoja daugiau kaip 700 tūkst. "rusakalbių". Pačios Latvijos duomenimis ten jų yra apie 650 tūkstančių. Tai sudaro apie ketvirtadalį jos gyventojų. Lietuvoje ir Estijoje gyvena apytiksliai po 300 tūkstančių nevietinės tautybės asmenų. Kadangi ryškiai skiriasi

šių valstybių dydis ir gyventojų skaičius, akivaizdu, kad Estijos našta – gerokai sunkesnė. Bet ši aplinkybė neturėtų slopinti Lietuvos budrumo: kai turime reikalų su tokiu agresyviu kaimynu, aritmetiniai skirtumai nevaidina jokios reikšmės.

Rusijos "vanagai" yra labai puikiai įvaldę demagogijos įmantrybes. Viena iš jų – suktas manipuliavimas gerai žinomomis sąvokomis. Panaudojus tokią sąvoką, klausytojų sąmonėje tuoj iškyla visi jai būdingi požymiai. Sąvoka "tautinės mažumos" diplomatinėje kalboje dažniausia reiškia ne ką kitą, kaip nuo senų laikų kurios nors valstybės pakraščiuose gyvenančių nepagrindinės tautybės asmenų telkinius. Jie iš niekur neatsikėlė, niekieno žemių neužėmė, nes čia gyveno ir jų protėviai. Todėl jie apibūdinami, kaip gyvenantys savo etninės žemės. Ryškiausi etninės tautinės mažumos pavyzdžiai yra Punsko-Seinų lietuviai, Pelesos ir kitos lietuviškos "salos" Gudijoje, atsikuriantys lietuvių židiniai Karaliaučiaus krašte.

Kita tautinių mažumų grupė – pabėgėliai. Gelbėdamiesi nuo užkariautojų, jie buvo priversti palikti gimtąsias vietas ir prašyti prieglobsčio kitose valstybėse. Tie žmonės taip pat yra visiškai nekalti dėl politinių permainų, pakeitusių jų padėtį. Todėl ir šių mažumų teises reguliuoja visuotiniai pripažįstamos normos, padedančios apsaugoti jų kalbą ir plėtoti savąją kultūrą. Tačiau tautinėms mažumoms keliama ir kai kurie reikalavimai, iš kurių svarbiausias – lojalumas juos priglaidusiai vals-

tybei.

Visai kitomis aplinkybėmis Baltijos valstybėse atsidūrė milžiniškos masės rusakalbių. Tos aplinkybės mūsų skaitytojams yra gerai žinomos. Kolonizatorių vadinimas tautinėmis mažumomis yra absoliučiai melagingas. Istorinis teisingumas reikalauja, kad priversti išsinešinti iš aneksuotų žemių, buvę okupantai privalo patys pasirūpinti jų privežtų kolonistų sugrąžinimu: padengti jų grįžimo išlaidas, aprūpinti gyvenamosiomis patalpomis ir darbu. Maža to. Dar reikia kompensuoti nepriklausomybę atkūrusiai valstybei padarytą žalą, bent iš dalies padengti agresijos nuostolius. Visko atlyginti, žinoma, neįmanoma: nužudytų žmonių nebeprikelsi. Tačiau apsiriboti tik formaliu kariuomenės išvedimu jokių būdu neleistina. Visa tai privalo suvokti ne tik buvę sovietinės imperijos pareigūnai, bet ir ponai iš Europos Sąjungos ar Jungtinių Tautų. Ir jau absoliučiai neįmanoma taikstyti su tuo, kad buvusiose kolonijose ne tik paliekami šimtai tūkstančių svetimtautių, bet dar įžuliai reikalaujama suteikti jiems išskirtines privilegijas. Apie lojalumą valstybei, kurioje tie asmenys neteisėtai palikti, net neužsiminama!

Dar vienas įžulus bandymas apgaudinėti pasaulį yra manipuliavimas sąvokomis "fašizmas" ir "fašistai". Istorijos mokslas neginčijamai įrodė, kad jokios "fašizmo" grėsmės Rusijai Baltijos valstybės niekada nekėlė ir negalėjo kelti. Šios valstybės niekada nesikėsino į jokią Rusijos dalį ne tik todėl, kad net neįmanoma lyginti jų karinio pajėgumo. Jose nie-

ATVELYKIS

Velykinė kompozicija.

Gerardo Juškėno nuotr.

Balys Auginas

Esu akmuo be šaknų, papartis be žiedo

KELIONĖ

*PRAEITIS – nėra vien
Nuvytusi laiko saulėgrąža,
Kurį gaivinam legendom
Ir laistom atsiminimų vandeniu —
Tai nuskendusi dabarties
Delčia,
Tai nugrimzdęs amžinybės liūnan
Laivas su gyvais jūreiviais,
Kurie mylėjo jūrą,
Nuotykius,
Keliones
Ir sapnus —*

*Sapnuodami
Keliamam ateitin,
O mūsų saulė dabarties,
Patekėjus ateitin —
Nugrimis į vakarykščią
Jūrą praeities —*

kada nebuvo jokių rimtesnių fašizmo (nacizmo) ideologijos apraiškų. Labai gerai žinoma nacizmo kilmė ir tikslai, tarp kurių buvo ir siekimas sunaikinti Baltijos tautas. Latviai, lietuviai ar estai ne todėl džiaugėsi, kad 1941 birželyje karas prasidėjo. Nerasi tautos, kuri džiaugtųsi, kad per jos žemę ritasi svetimos armijos, kad du grobikai pjaunasi tarpusavyje, pakeliui sėdami mirtį, naikindami niekuo dėtus žmones arba versdami kariauti jų pušėje. Tačiau to karo pradžia buvo sukėlusios viltį, kad susiplovę du kruvini režimai sunaikins vienas kitą, o Baltijos

tautos vėl galės tvarkytis savarankiškai. Tai akivaizdžiai paliudijo ir Birželio 23-osios sukilimas Lietuvoje.

Tačiau dabartinė Rusijos propaganda švaistosi tariama "fašizmo šmėkla", bandydama nuteikti tuos, kurie nežino Baltijos valstybių istorijos. Kad būtų įtikinamiau, kažkokie "nenustatyti asmenys" iškelia skudurą su svas-tika prie namo, kuriame gyvena Rusijos diplomatai, kažkoks "neišaiškintas" asmuo išteploja dažais ruso kareivio arba žydo kapą. Paslaptįsis "kažkas" deda bombas

(Nukelta į 4 psl.)

Verbų (Palmių) sekmadienis Dievo Motinos parapijoje. V. Bacevičiaus nuotr.

ČIKAGOS LIETUVIŲ OPEROS 42-ASIS SEZONAS: "Čigonų barono" premjera

E. Šulaitis

Čikagoje gyvuojantis Lietuvių Operos kolektyvas netrukus žada pradžiuginti nauju pastatymu. Šį kartą tai bus Johann Strauss trijų veiksmų komiška opera "Čigonų baronas". Tai jau 42-sis vienintelio užsienio lietuvių tokio pobūdžio grupės sezonas. Tuo Čikagos lietuviai tikrai gali didžiuotis.

Šiandien Čikagos Lietuvių opera jau yra "išpilietiški" nepakartojama įžymybė, kurios reikšmę pilnai suvokti gali tik šiame mieste ar jo apylinkėse gyvenantieji lietuviai. Nuo 1956 metų – jos įsteigimo datos jau spėjo užaugti dvi naujos kartos, tačiau net besikeičiant atlikėjams, rėmėjams ir žiūrovams, noras šią Operą išlaikyti pasiliko. Ir daugelis lietuvių tebesako: koks būtų pavasaris be naujos Lietuvių Operos premjeros!

Gal tik reikėtų paraginti mūsų tautiečius stipriau remti šią susitelkusią grupę, kurios dalis joje dalyvauja nuo pirmųjų dienų. Kiti įsijungė vėliau. Nemažą dalį jau sudaro neseniai iš tėvynės atkeliavę

ir čia panorėję tęsti ten pradėtą muzikinės veiklos tradicijas.

Čikagos Lietuvių operos pagrindą sudaro choras, kuriame dainuoja 69 žmonės. Iš jų daugiau kaip trečdalis (27) yra neseniai iš Lietuvos atvažiavusieji. Tarp jų yra ir čia dabar gyvenantis solistas Algimantas Barniškis, kurį iki šiol mes daugiau pažinojome kaip estrados dainininką.

Jeigu chorą sudaro mūsų vietiniai dainininkai, tai pagrindiniai solistai vėl atvyksta iš tėvynės, kaip ir per visus praėjusius dešimtį metų. Barinkajaus rolę dainuos Lietuvos operos žvaigždė Virgilijus Noreika, o jo partnere bus Romutė Tumuliauskaitė. Župano rolę dainuos Arūnas Malikėnas, o Čipros rolėje išgirsime klyvlendietę Aldoną Stempuzienę. Taip pat pirmą kartą operoje išgirsime ir kitą klyvlendietę solistę Virginiją Bruozytę-Muliolienę.

Čikagiečiai gerai pažįsta ir svečią iš tėvynės Vytautą Juozapaitį, kurį girdėsime grafo Homonajaus rolėje. Jau ne kartą gėrėjomės ir Vaido Vyšniausko balsu. Jis suvaidins Otokaro rolę. Be jų dar bus ir vietinės jėgos: Lidija Majauskaitė-Rasutienė (Mirabela), Algimantas Barniškis (Karneras) ir Vaclovas Momkus (Pali).

Orkestrui, kurį sudaro amerikiečiai profesionalai, diriguos muzikas Alvydas Vasaitis. Režisierius – Eligijus Domarkas. Apšvietimą ir scenos priežiūrą tvarkys Laima Šulaitytė-Day bei Thom Rusnak. Svečių solistų muzikiniu paruošimu pasirūpino dirigentas Vytautas Viržonis. Koncertmeisteris ir chormeisteris – Mangirdas Motekaitis, chormeisteris – Alfonsas Seniūnas, choreografas – Juozas Vansevičius. Beje, atskiros dailininko nebus, nes dekoracijos ir rūbai, kaip ir ne kartą

anksčiau, atkeliaus iš Niujorko.

Dera atskirai paminėti ir Lietuvių Operos valdybą. Tai žmonės, kurie tvarko visus organizacinius reikalus, rūpinasi finansais, kurių tik dalelę tikimasi atgauti iš parduotų bilietų. Jiems reikia kreiptis į daugybę nuoširdžių rėmėjų, kurie savo šimtinėmis ar net dar didesnėmis aukomis padeda operos spektakliams išvysti dienos šviesą. Tų aukų kasmet vis daugiau reikia, nes išlaidos didėja, o aukotojai vis iškeliauja amžinybėn.

"Čigonų barono" premjera įvyks didžiulėje Morton East gimnazijos salėje (2423 South Austin Avenue, Cicero IL), kurioje yra du su puse tūkstančio vietų. Taigi reikėtų pasistengti, kad jos visos būtų užimtos. Ypač tai svarbu dabar, kuomet yra ruošiamas tik vienas spektaklis. Kaip žinome, anksčiau prireikdavo dviejų ar daugiau

pasirodymų. Bilietų kainos – nuo 15 iki 35 dolerių. Tai, palyginus, nebrangu, žinant dideles pastatymo išlaidas. Gerai, kad dar atsiranda aukotojų, kurie stengiasi padengti premjeros išlaidas ir galimus nuostolius, tačiau nežinia, kaip ilgai jie tęsės.

Bilietus galima užsisakyti paštu: "Lithuanian Opera Co, Inc." 3222 W. 66 Place, Chicago, IL 60629. Asmeniškai juos galima įsigyti Čikagos "Seklyčioje", 2711 W. 71 St., Chicago, IL.

Operos valdybos pirmininkas Vaclovas Momkus, kuris yra ilgametis jos dainininkas – solistas, su savo talpininkais kviečia visus tautiečius atvykti į šią didžiulę lietuvių muzikos puotą, pasigėrėti bendrų pastangų vaisiais.

Tuo po šio spektaklio bus pradėta ruošti kitų metų premjerai. 1999-ųjų metų pavasarį pamatysime "Aidos" operą, kurią prieš daugelį metų Čikagos Lietuvių operos kolektyvas jau buvo suvaidinęs savomis jėgomis. Šį kartą ją matysime su žymiaisiais svečiais iš Lietuvos.

SVEČIUOSE – PUNSKO KAPELA "KLUMPĖ"

Tuoju po Velykų retas paukštis atskris į Šiaurės Amerikos lietuvių kultūrinę padangę. Tai "Suvalkų trikampyje" esančio Punsko miestelio dainos, šokio ir muzikos kolektyvas "Klumpė". Ši grupė žada linksminti ne tik čikagiečius, bet ir kitų lietuviškų telkinių narius.

Iki šiol Šiaurės Amerikoje matėme tik vieną lietuvišką kolektyvą iš Punsko. Tai buvo choreografinis sambūris "Jotga", dalyvavęs Kanadoje vykusioje Lietuvių tautinių šokių šventėje. Nežiūrint, kad Punske gausu lietuviškų dainos ir šokių sambūrių, ilgai niekas nesiryzė jų kvieštis. Šio darbo ėmėsi JAV LB Krašto Kultūros taryba, kurios pirmininke neseniai tapo energingoji Marija Remienė. Ji surizikavo pasikviesti šį gana gausų – 22 asmenų kolektyvą. Juk vien tik kelionės išlaidos lėktuvu yra gana didelės. Iškvietimo vos nesužlugdė JAV konsulas Varšuvoje, kuris buvo atsiskęs išduoti įvažiavimo į Ameriką vizas septyniems muzikantams, be kurių ir "Klumpės" pasirodymas nebūtų įmanomas. Gerai, kad JAV LB Krašto valdybos pirmininkės Reginos Narušienės rūpesčiu pavyko tą kliūtį nugalėti.

Ši grupė į Čikagą atskrenda balandžio 15 d. ir po poros dienų – balandžio 17-ą Pasaulio lietuvių centre Lemonte surengs savo pirmąjį

koncertą. Balandžio 18 d. punskiečiai pasirodys Mc Henry County kolegijoje Crystal Lake, IL. Balandžio 19 d., sekmadienį, Jaunimo Centre įvyks pagrindinis jų pasirodymas. Bilietai į šį spektaklį jau seniai pardavinėjami ir, kaip tikimasi, jų gali net pritrūkti.

Po koncerto Čikagoje "Klumpės" kolektyvas vyks į Filadelfiją ir ten koncertuos balandžio 26 d. St. Peterburge jie pasirodys balandžio 29 d., Klyvlende – gegužės 2 d. Po šio koncerto punskiečiai pajudės į Kanadą ir palinksmins Toronto, Hamiltono bei Vasagos lietuvius. Iš Toronto oro uosto punskiečiai išvyks į namus gegužės 20 d.

Kaip žinome, Punkskas nuo senų laikų yra lietuviškas miestas. Net ir dabar jo apylinkėse kaimuose gyvena lietuviai. Ten yra ir Lietuvių kultūros namai, lietuviška gimnazija ir daug kitokių lietuviškų kultūros įstaigų. Tarp jų savo profesionalumu išsiskiria "Klumpės" kapela, gyvuojanti nuo 1966 metų. Šią grupę dabar turime progą pamatyti ir mes. Galimas dalykas, kad tai bus pirmas ir paskutinis šios grupės pasirodymas mūsų krašte. Todėl nepraleiskime progos pasigėrėti mūsų tautiečių iš tolimosios lietuviškos salos sugebėjimais.

Aš gerai atsimenu, kaip Čikagos lenkai reklamuodavo Vilniaus miesto lenkiškąjį ansamblį, kurio narės, čia atvykusios, savo tarpe lietuviš-

kai kalbėdavo, nes jos nebe-mokėjo lenkiškai. Tačiau lenkams jis vis tiek buvo prie širdies, nes, jų nuomone, atvykęs iš "Wilno". Tuo tarpu

mes turime tikrai lietuvišką miestą Suvalkų trikampyje ir privalome kuo gražiau sutikti tautiečius iš Punsko.

Edvardas Šulaitis

"Klumpės" kapela Medžiotojų ratelio šventėje Seinuose.

Kapelos muzikantai ir dainininkai su S. Liupkevičiumi ansamblių sąskrydyje.

Lietuvos ambasados pranešimai

SUSITIKIMAS SU IŠEIVIJOS ORGANIZACIJŲ VADOVAIS

Kovo 28 d. Lietuvos ambasadoje Vašingtone įvyko ambasados diplomatų susitikimas su Amerikos lietuvių visuomeninių bei politinių organizacijų vadovais. Jame dalyvavo Amerikos Lietuvių Tarybos (ALT) pirmininkas Dr. Jonas Račkauskas, JAV Lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Dr. Regina Narušienė, Lietuvos Vyčių Vyriausios tarybos prezidentas John R. Mankus. Į susitikimą taip pat atvyko Pasaulio Lietuvių bendruomenės valdybos vykdomoji vicepirmininkė Milda Lenkauskienė, kiti minėtų organizacijų atstovai.

Pirmojoje pasitarimo da-

lyje Lietuvos ambasadorius JAV-ose Stasys Sakalauskas išreiškė viltį, kad diplomatų ir Amerikos lietuvių organizacijų atstovų susitikimas padės geriau susipažinti su vienas kito darbais, suteiks galimybę aptarti bendradarbiavimo sritis. Susitikime dalyvavę lietuvių organizacijų vadovai ambasados darbuotojus supažindino su savo organizacijų istorija, šiandienos veikla ir planais ateičiai. Svečiams diplomatai papasakojo apie ambasados darbą, skatinant ryšius su JAV-mis politikos, ekonomikos, karinėje, kultūros, viešųjų ryšių srityse.

Vėliau daugiausia dėme-

sio buvo skirta Lietuvos – JAV politiniams ir saugumo santykiams, Lietuvos pastangoms, siekiant narystės NATO bei Amerikos lietuvių paramai aptarti. Lietuvos ambasados Vašingtone nuomone, pirmas tokio pobūdžio renginys buvo labai informatyvus ir naudingas.

Vakare ambasados darbuotojai ir Amerikos lietuviškų organizacijų atstovai susitiko su į Vašingtoną atvykusia Lietuvos Seimo delegacija, vadovaujama Seimo pirmininko pirmojo pavaduotojo p. Andriaus Kubiliaus.

*Lietuvos ambasada
Vašingtone*

Amerikos Lietuvių visuomeninių ir politinių organizacijų vadovai susitikime su Lietuvos ambasados Vašingtone darbuotojais. R. Astrausko nuotr.

LIETUVA – VAŠINGTONO

Mieli lietuviai, ar žinote, kad šiemet birželio 24 – liepos 5 dienomis Vašingtone Smithsonian Institution rengiamo etnografinio festivalio programoje bus pristatyta ir Lietuvos programa?

Vašingtono gyventojus ir svečius linksmins Dzūkijos kaimo dainininkai ir šokėjai. Margučius marginti, juostas austi, kalvystės darbus dirbti

mokys patyrę Lietuvos meistrai. Savo amato paslaptimis pasidalins medžio drožėjai ir gintaro meistras. Visi norintieji galės pasivaišinti gardžiais lietuviškais valgiais. Ten pat bus galima išgyti amatininkų rankų darbo daiktų.

Kam važiuoti į Lietuvą, kai Lietuva dviems savaitėms atvažiuoja į Vašingtoną? At-

eikite, pasižiūrėkite, pasidžiaukite kartu su Lietuvos delegacija ir tūkstančiais Vašingtono svečių.

Džiaugsimės, galėdami atsakyti į jūsų klausimus tel: (202) 234 5860.

*Festivalio organizacinis komitetas
Lietuvos ambasada
Vašingtone*

AUKA NEJUČIOMIS

Retas mėnuo, kad atidare pašto dėžutę nerastume bent vieno (o dažniausiai ir daugiau) laiškų, kuriuose prašoma aukų ar kitokios paramos. Deja, lėšų telkimas, aukų rinkimas yra neišvengiama tikrovė ir didelis visų dirbančių visuomeninį darbą rūpestis.

Ne vienas savanoris, apsiimdamas eiti bet kokias pareigas, puikiai supranta, kad

joms reikės paskirti ne tik daug laiko, bet ir savų – asmeniškų lėšų. Ypač šiandien, kai mūsų visuomeninio gyvenimo darbo turinys taip išsiplėtė.

JAV gyvenančios lietuviškosios visuomenės dosnumas – tiek šioje Atlanto pusėje verdančiai veiklai, tiek ir suteikiant pagalbą Lietuvos žmonėms – yra sunkiai ap-

skaičiuojamas. Nepavydėtinai yra bet kokio organizuoto telkinio išdininko pareigos. Jo pašto dėžutėje, tarp aukų prašymų, vyrauja ir sąskaitos už organizacijos veiklą. Jas reikia apmokėti, norint šią veiklą puoselėti ir plėsti, siekti užsibrėžto tikslo.

JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Krašto valdybos išdininkas Ramutis Pliūra,

gerai suprasdamas, kad visuomenės kišenės vis tuštėja, ieško įvairiausių būdų, kaip sutelkti lėšų valdybos veiklai. Nuo 1997 m. rudens lietuviškajai visuomenei buvo pristatyta JAV LB *Master Card* kredito kortelė. Susitarta su MBNA banku, kad už kiekvieną asmenį, užsisakantį šią kortelę ir po to už kiekvieną vartojimą, JAV LB Krašto valdybai bus paskirta auka.

Šios kredito kortelės sąlygos yra ypač palankios: nereikia mokėti jokio metinio mokesčio, 5.9% APR perveda balansą iš turimos kortelės, o šeimos nariams kortelės duodamos be jokių papildomų mokesčių.

Kredito kortelių vartojimas yra virtęs mūsų gyvenimo kasdienybe. Retas kuris asmuo jomis nesinaudoja. Taigi, jeigu mes vis tiek jas vartojame, kodėl nevartoti tokios, kuri yra ne tik mums patogi, bet ir paremia mūsų lietuviškąją veiklą? Ypač jeigu tai mums nė cento daugiau nekainuoja.

Telefonas, kaip ir kredito kortelė, jau seniai yra mūsų kasdienybės dalimi. Šiandien turime didelį pasirinkimą kompanijų, teikiančių tolimojo ryšio ("Long distance") paslaugas. Dažniausiai pasirenkame tą, kuri tokias paslaugas teikia pigiau ir geriau.

"Qwest Communications, Inc." siūlo lietuviškajai visuomenei ypatingas tolimo telefoninio ryšio sąlygas: \$0.109 už minutę, skambinant bet kur JAV-ose; telefo-

no sąskaita apskaičiuojama už kalbėtas 6 sekundes. Jei iškyla klausimų dėl patarnavimų arba prireikia pagalbos, su šios telefono kompanijos darbuotojais galima susisiekti visais bet kuriuo metu: 7 dienas per savaitę ir 24 valandas per dieną. Skambinant į užsienį, kainos yra labai palankios.

JAV LB Krašto valdybos Vašingtono būstinės, Socialinių reikalų tarybos ("Seklyčios") ir Krašto valdybos narių telefoninės išlaidos, perėjus į šią telefono kompaniją, perpus sumažėjo.

"Qwest Communications, Inc." už kiekvieną skambutį skiria JAV LB Krašto valdybai auką. Tai dar vienas būdas ne tik sumažinti savo išlaidas, bet ir visai nejučiomis suteikti paramą lietuviškajai veiklai.

Kai eina kalba apie pinigų, būtina priminti, kad JAV LB Krašto valdybos nariai patys užsimoka už savo keliones ir padengia kitas, dažnesnes, nei pagrindinių pareigų išlaidas (pašto, telefono ir pan.).

Kviečiame Jus susipažinti su čia pristatytomis lėšų telkimo naujovėmis, kurios visai nejučiomis paremia lietuviškąją veiklą. Išsamesnes žinias apie JAV LB kredito kortelę ir tolimąjį telefono ryšį jums gali suteikti Krašto valdybos išdininkas Ramutis Pliūra, 1927 West Blvd., Racine, WI 53403

Jūratė Budrienė

SUSITIKIMAI "DRAUGO" KONCERTE

"Draugo" vyr. redaktorė Danutė Bindokienė kartu su premijotais dienraščio bendradarbiais – Aldona Zailskaitė ir Edvardu Šulaičiu. M. Remienės nuotr.

Alma Adamkienė (dešinėje) ir solistė Praurimė Ragienė, susitikusios Jaunimo centre per "Draugo" koncertą. E. Šulaičio nuotr.

DEIMANTINIS "AUŠROS" JUBILIEJUS

Pirmasis muziejaus pastatas tuometinėje Maišo (dabar – S. Nėries) gatvėje.

1998 m. kovo 11 d. vienas seniausių Lietuvoje – Šiaulių "Aušros" muziejus paminėjo savo 75-ąjį gimtadienį. Švenčiant pirmojo lietuviško laikraščio "Aušra" 40-metį, 1923 m. kovo 11-ąją Šiauliuose buvo įsteigtas muziejus, pavadintas tuo pačiu vardu. Įkūrimo iniciatorius ir jo globėjas buvo teisininkas Pelikšas Bugailiškis (1883 – 1965). Muziejui paskirtas buvusios pirties pastatas tuometinėje Maišo gatvėje. Pirmuoju vedėju tapo Česlovas Liutikas (1903-1984).

Apie 1930 m. pradėtos organizuoti etnografinės ekspedicijos. Jų metu surinkta apie 70% muziejaus eksponatų, sukauptas etnografinis archyvas. Tuo metu muziejus turėjo apie 1800 eksponatų ir senose patalpose jau darėsi ankšta. Nutarta statyti muziejaus rūmus. Tačiau pradėta statyba dėl lėšų trūkumo netrukus nutraukta. Muziejui paskirtos patalpos (antrasis aukštas ir palėpė) Aušros alėjoje pastatytoje mokykloje į kurias persikelta 1933 m. Surengtos parodos: 1863 m. sukilimo (1933 m.), senovės knygos (1934 m.), senovės meno (1936 m.), Vilniaus paroda (1939 m.) ir kt.

P. Bugailišio iniciatyva pradėta leidybinė veikla. Nuo 1930 m. leistas "Šiaulių metraštis", periodinė informacijos, statistikos ir kraštotyros knyga. Per 1930-1938 metus išėjo 5 knygos. Nuo 1934 m. leistas kraštotyros žurnalas "Gimtasai kraštas", ėjęs iki 1943 m. Suspėta išleisti 31 numerį.

"Aušros" muziejus tuo metu Lietuvoje tapo gerai žinomas. Jame lankydavosi ir jo sukaupta medžiaga naudojosi garsūs to meto Lietuvos ir užsienio mokslininkai. Muziejaus eksponatai buvo rodomi tarptautinėse parodose – Prancūzijoje, Trokadero muziejuje 1935 m. ir pasaulinėje parodoje Niujorke 1939 m.

1940 m., įsikūrus Mokslų akademijai, "Aušros" muziejus kartu su "Gimtojo krašto" žurnalu buvo perduotas jos žinion. Jis tapo pavaldus Etnologijos institutui, o 1942 m. perduotas Švietimo valdy-

bos aukštojo mokslo departamentui. Tačiau 1943 m. nacių karinė valdžia įsakė muziejaus pastatą perduoti karo ligoninei. Eksponatai buvo paslėpti daugiau nei 50-yje vietų Šiauliuose ir jų apylinkėse. Muziejaus evakuacija – neeilinis įvykis Lietuvos muziejinkystės istorijoje. Jos pasekmės buvo skaudžios: keletas eksponatų slėptuvių buvo subombarduota, sudegė muziejaus pastatas, žuvo beveik trečdalis eksponatų.

1950 m. muziejui paskirta liuteronų evangelikų bažnyčia, į kurią iš laikinų sandėlių ir slėptuvių buvo sugabenti eksponatai. 1955 m. jam buvo paskirtas S. ir K. Venclauskių namas (Vytauto g. 89), kur 1959 m. buvo įruožta pirmoji pokarinė ekspozicija. 1966 m. muziejui sugrąžintas pastatas Aušros al. 47. Šių rūmų salėse vykdavo parodos. 1978 m. čia atidaryta istorijos ir etnografijos ekspozicija: nuo seniausių laikų iki šių dienų. 1992 m. parengta Nepriklausomos Lietuvos ekspozicija.

1986 m. "Aušros" muziejuje atidaryta ir pirmoji jo istorijoje dailės paroda. 1991 m. Danutė ir Gražbylė Venc-

lauskaitės tėvų namą Vytauto gatvėje muziejui padovanojo.

Šiuo metu muziejuje yra 6 specializuotų rinkinių skyriai ir 10 ekspozicijų, o fonduose – daugiau kaip 172 tūkst. eksponatų. Muziejaus bibliotekoje yra apie 19,000 leidinių. Turime 92 darbuotojus. Veikia filialas – "Žiemgalos" muziejus Žeimelyje.

Vienas pagrindinių muziejaus uždavinių – rinkinių kaupimas. Tęsiamos senosios tradicijos – tyrinėjami archeologijos paminklai, kraštotyros ekspedicijų metu renkami etnografijos, istorijos, technikos eksponatai. Istorijos skyriaus rinkinius 1990-1992 m. papildė gausus ir vertingas Putvinskių archyvas.

Muziejinkai palaiko ryšius su kraštiečiais, gyvenančiais JAV, Australijoje, Urugvajuje ir kitose šalyse. Muziejaus rinkiniai pasipildė Urugvajaus ir Klyvlendo (JAV) lietuvių bendruomenių bei Amerikoje gyvenančių – V. Šliūpo, V. Bacevičiaus, J. Grimskio, A. Kašubienės, O. Šilėnienės, gyvenančių JAV, perduotais archyvais. Fotografijos skyriaus darbuotojai bendradar-

biauja su fotografu K. Daugėla (JAV), o Dailės skyrius – su dailininkais J. J. Janavičiais, gyvenančiais Australijoje. Dailės skyriaus fondus gražiai papildė Lietuvos kultūros fondo Šiaulių krašto tarybos dovanoti dailės kūriniai.

Muziejiniai eksponatai reikalauja nuolatinės priežiūros. Tuo tikslu įsteigtas Restauravimo centras, kur konservuojami popieriniai ir mediniai eksponatai, atnaujinami archeologiniai radiniai. (Pabaiga – kitame numeryje)

Virginija Šiukščienė

Š. m. kovo mėn 31 d. staigi ir netikėta mirtis iš mūsų tarpo pasišaukė darbštų, paslaugų ir bičiulišką LTS-gos narį, buvusį "Vilties" d-jos valdybos bendradarbį ir įvairių "Dirvos" reikalų talkininką

A. † A.

VLADĄ BLINSTRUBĄ

Netekties ir liūdesio valandoje žmoną SALOMĖJĄ BLINSTRUBIENĘ, šeimą, Vlado brolius ir seseris Lietuvoje ir Rusijoje giliai užjaučiame.

Buvę "Vilties" d-jos valdybos nariai:

Dr. V. Stankus
V. Maurutis
M. Marcinkienė
M. Aukštuolis
J. Citulis

A. † A.

VLADUI BLINSTRUBUI

staiga ir netikėtai mirus, liūdesyje pasilikusią žmoną SALOMĖJĄ BLINSTRUBIENĘ su šeimą, Vlado brolius ir seseris Lietuvoje bei Rusijoje, bičiulius ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

M. ir G. Aukštuoliai
J. Balbatas
R. ir S. Baltušiai
V. ir N. Čečiai
J. Citulis
Z. Dučmanas
V. ir J. Janušiai
A. Jonaitis
Dr. J. Jasaitis
A. Kavaliūnas

P. ir P. Mašiotai
A. Matulionis
E. Pranckus
S. Pabrinkis
J. Rastenis
V. Sniečkus
J. Stankus
Dr. V. Stankus
V. ir B. Taraška
J. Verbyla

Staigiai ir netikėtai šios žemės kelionę baigė ilgametis mūsų skyriaus narys

A. † A.

PRANAS KSAVERAS SKIRMANTAS

Drauge liūdėdami, užuojautą reiškiame Velionio giminėms ir artimiesiems.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Los Angeles skyrius

Mirus brangiai mamytei

A. † A.

STEFANIJAI RYDELIENEI

užjaučiame velionės sūnų EDVARDA ir jo žmoną – mūsų mielą sesę IRENĄ bei visus artimuosius.

Vyresniųjų skaučių "Židinyš"

PADĖKA

1998 m. kovo 31 d. Euclid Meridia ligoninėje mirė

VLADAS BLINSTRUBAS

palikęs Žemėje giliame skausme žmoną SALOMĖJĄ, gimines Lietuvoje, draugus ir lietuvių visuomenę.

Velionio žmona labai dėkinga mieliems Raimundui ir Stasei Baltušiams už rūpestį ligos metu, klebonui Gediminui Kijauskui už paslaugas ligoninėje ir laidotuvėse.

Visiems dėkoju už gražų atsisveikinimą. Karsto nešėjams: Raimundui Baltušui, Jonui Cituliui, Jonui Balbotui, Jonui Rasteniui, Juozui Biliūnui, Kazimierui Palubinskui. Už maldas šv. Mišiose ir nulydėjimą į kapines.

Dėkui Vladui Bacevičiui už laidotuvių nuotraukas, kurias perduos broliams ir seserims Lietuvoje, negalėjusiems dalyvauti laidotuvėse.

Salomėja Blinstrubas

DIRVA

POETAS BALYS AUGINAS LIETUVIŲ SODYBOJE

Kovo 25 d. poetas Balys Auginas nudžiugino gausiai susirinkusius klausytojus. Nors Sodyboje kiekviena diena – užimta, rengiamos įvairios programos, tačiau bene pirmą kartą įvyko tokia nepakartojama kultūros popietė su išėvijoje ir Lietuvoje gerai žinomu, o mums visiems pažįstamu poetu Baliu Auginu.

Tai buvo tikra pavasario šventė. Poetą klausytojams pristatė Sodybos administ-

ratorė Dana Čipkienė, savo trumpą pasisakymą užbaigdama paties poeto dedikacijos žodžiais, įrašytais pastutiniame jo poezijos rinkinyje "Kalėdų paukštė": "Vienintelė rožė be spyglių yra nuoširdi draugystė".

Publika susidomėjusi iš klausė poeto darbų apžvalgą, kurią į garsajuostę buvo įrašiusi "Tėvynės garsų" radijo valandėlių vedėja Aldona Stempuzienė. Iš jos sužinojo-

me trumpą poeto biografiją, išgirdome, kad poetas savo darbą radijofone buvo pradėjęs dar nepriklausomoje Lietuvoje. Jis taip pat buvo vienas iš pirmutinių "Tėvynės garsų" lietuviškųjų radijo valandėlių kūrėjų Klyvlende. Tuo metu buvo juokaujama, kad Klyvlendas turi Kauno radijofoną, nes jame dirba tas pats diktoriaus. Beje, labai įdomi aplinkybė: šios garsajuostės įrašą beveik tuo pat metu perdavė ir Lietuvos ra-

dijas.

Po šio labai įdomaus įrašo perklausos, užtrukusios apie pusę valandos, poetas Balys Auginas skaitė savo eilėraščius, o programą užbaigė feljetonais iš mūsų šikūrimo Amerikoje laikų. Jai pasibaigus, poetas buvo apsupamas klausytojų, kurie tuoj pat išgraibstė jo atsineštas knygas ir, sustoję eilutėje, laukė autografų. Po to dar ilgai bendravome su mūsų mieluojamu poetu, vaišinomės

kavute ir saldumynais. Balys Auginas yra išleidęs penkias knygas, o šeštąją jau baigia paruošti spaudai. Jo kūrybą dažnai matome ir "Dirvos" puslapiuose.

Šioje poezijos popietėje, nors ir vykusioje viduryje savaitės, dalyvavo Dievo Motinos parapijos klebonas Gediminas Kijauskas SJ, LR Generalinė Garbės konsulė Ingrida Bublienė, skautininkė Nijolė Kersnauskaitė ir kiti visuomenės veikėjai.

Dana Čipkienė

Poetas Balys Auginas dalija autografus jo knygų skaitytojams. Už jo: adm. Dana Čipkienė, LR Generalinė Garbės konsulė Ingrida Bublienė, Dievo Motinos parapijos klebonas Gediminas Kijauskas SJ ir kiti.

Balys Auginas (pirmoje eilėje, antras iš dešinės) su literatūros popietės dalyviais.

Punsko Lietuvių namų kaimo kapelos "KLUMPĖ"

koncertas

Nuostabus vakaras!
Motinos Dienai artėjant,
pagerbsime ir Motinas

Gegužės 2 d., šeštadienį, 6:30 v.v.
Dievo Motinos parapijos salėje

Bilietai kainos: \$15, 10, 7,
o vaikams iki 13 metų – veltui

Bilietai parduodami sekmadieniais po Mišių
parapijos kavinėje. Juos galite užsisakyti,
paskambinę Algiui Gudėnui
tel. 216 481-0465

Rengia LB apylinkės valdyba

TELEGROUP
DABAR SU LIETUVA KALBU
\$0.48
tik už minutę

ĮGALIOJASIS TELEGROUP ATSTOVAS • SUSIKALBĖSITĖ LIETUVIŠKAI

**ATLANTIC
Express Corp.**

PAČIOS ŽEMIAUSIOS
TARPTAUTINIŲ
SKAMBUČIŲ KAINOS

PERSIUNČIAME IR PRISTATOME
SIUNTINIUS GAVĖJUI TIESIAI Į
RANKAS. SIUNČIAME LAIVU IR
AIR CARGO Į LIETUVĄ, LATVIJĄ,
ESTIJĄ, RUSIJĄ, UKRAINĄ,
LENKIJĄ IR KARALIAUČIAUS
SRITĮ. PERSIUNČIAME PINIGUS.
UŽSISAKYKITE AMERIKIETIŠKO
MAISTO KOMPLEKTUS JŲSŲ
GIMINĖMS LIETUVOJE.

IŠ TOLIAU SKAMBINKITE: 1-800-775-7363

ATLANTIC EXPRESS CORP. ATSTOVAS CLEVELAND'e
LITMA IMPORT-EXPORT, Inc. Skyrus dirba:
639 East 185 Str., Cleveland, OH 44119 II-V 10AM - 6PM
Tel. 216-481-0011 VI 10AM - 3PM

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%

Dėl smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE

Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000